

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
19 iulie 2023

Probă scrisă

LB. ȘI LIT. RRROMANI MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII, MATEMATICĂ,
METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. RRROMANI MATERNE / COM. ÎN LB. RRROMANI
MATERNĂ, METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. ROMÂNE / COM. ÎN LB. ROMÂNĂ / MAT./
MAT. ȘI EXPL. MED. ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Varianta 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatură maternă (20 de puncte)

Drabaren o tøksto thaj xramosaren nùmaj rromanesøe so mangel pes and-e pučhimata dine maj tele!

And-jekh šilalo ivend bare iveça, jekh čhavo khelelas pes and-o iv. And-i bar, vov kerdās trin bare ivesqe glònturā: jekh maj baro, aver maškarutno thaj kolaver maj tikno. Palal kodoja čhovdās e trin ivesqe glònturā jekh opral averesøe sar kana vazdās jekh tūrno. Khelipnasøe, čhovdās lesqe jakha thaj muj andar angara, haj and-o than le nakhesqo sas jekh mørkoj. P-o šero čhovdās lesqe jekh loli pošomasqi kūsma, haj sar vasta sas les jekh purani thaj čhindi šulavni. Kadā sas kerdo o jekhto ivesqo manuš. So šukaripen...!

Kana mukhlās pes i rāti, o čhavo gelās and-o kher, mukhindoje e ivesqe manušorres e rančale nakheça kørkorro avri, and-i parni paxojsardi bar. E Ivendesqi Šukarni, savi phiravelas pes jekhe barikane saniaça cirdini duje parne čerburenøar, dikhlās e ivesqe manušes kerdo e čhavesøar, thaj, pherasesøe, godišardās pes te živdisarel les.

1. Ambolden rumunikanes o tøksto dino maj opre!	3 pùntkurā
2. Nakhaven i sintagma o baro šošoj andar le savorre 8 kèzurā, nùmaj ka-o jekhipen!	8 pùntkurā
3. Nakhaven i kernavni/ o vërbo dikhel ka-o nakhlo vaxt e indikativone modosqo!	6 pùntkurā
4. Xramosaren e antonimurā e avutne alavenqe: šilalo, opral, cirdel .	3 pùntkurā

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (20 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

Lumina lăptoasă curgea printre nori, și marea calmă sub cerul mare și gol avea un luciu nefiresc, un luciu straniu și posomorât. O barcă venea din larg, abia ivindu-se din apă și înaintând încet ca o muscă pe o imensă oglindă murdară. [...].

Barca din larg se apropia tot mai mult. Începură a se distinge trei oameni, dintre care doi vâsleau cu mișcări rare, iar al treilea stătea în spate, aplecat spre bord, de parcă privea apa, căutând ceva în transparențele ei.

(A.E. Baconsky, *Scrieri II - Proze*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Transcrieți, din cel de-al doilea paragraf al fragmentului dat, două cuvinte care conțin diftongi diferiți.
2 puncte
2. Precizați ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în secvența următoare: *Lumina lăptoasă **curgea** printre nori, și **marea** calmă sub cerul mare și gol avea un luciu nefiresc, un luciu straniu și posomorât.*
4 puncte
3. Menționați funcția sintactică a cuvintelor subliniate din fragmentul: *O barcă **venea** din larg, abia ivindu-se din apă și înaintând încet ca o **imensă** oglindă murdară.*
4 puncte

4. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența unui text literar inclus în programa de examen la specia literară *schită*. **10 puncte**

În realizarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

- definirea conceptului de *schită*;
- precizarea a două trăsături specifice uneia dintre *schitele* incluse în programa de examen;
- prezentarea detaliată a uneia dintre trăsăturile precizate, valorificând opera literară selectată;
- susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar ales.

Notă! Pentru **conținutul** eseului veți primi **8 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **2 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *corectitudinea ortografiei și a punctuației* – 1 punct).

C. Matematică (20 de puncte)

1. Pe două rafturi se află cărți. Pe primul raft sunt de 4 ori mai multe cărți decât pe al doilea raft. Dacă s-ar lua 14 cărți de pe primul raft și s-ar așeza pe al doilea raft, atunci numărul cărților de pe al doilea raft ar fi egal cu $\frac{2}{3}$ din numărul cărților rămase pe primul raft. Câte cărți se află pe fiecare raft? Rezolvați problema prin metoda figurativă/grafică.

6 puncte

2. Se dau numerele naturale $a = 2^{2022} \cdot 5 + 2^{2024}$ și $b = 2 \cdot 4^{1011} + 4^{1012}$.

a) Arătați că $a > b$.

b) Exprimați sub formă de fracție ireductibilă raportul $\frac{a}{b}$.

7 puncte

3. Se dă dreptunghiul $ABCD$, cu $AB = 32\text{cm}$ și lungimea segmentului BC egală cu 75% din lungimea segmentului AB .

a) Calculați perimetrul și aria dreptunghiului.

b) Dacă M, N, P, Q sunt mijloacele laturilor $[AB], [BC], [CD]$ și, respectiv, $[AD]$, determinați natura patrulaterului $MNPQ$.

c) Calculați aria figurii $MNPQ$.

7 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării limbii și literaturii materne/comunicării în limba maternă în învățământul primar (10 puncte)

Keren jekh butăqi fiša savi šaj te utilizisaren/ labären la ka-e klasa qo koto *O pronòmbro/ I sarnavni*, and-e rromane vaj rumunikane čhibăqe òre, k-i štarto klăsa!

10 pùnkture

B. Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română în învățământul primar (10 puncte)

Analizați, în 1-2 pagini, *specificul abordării textelor lirice în învățământul primar, la clasele a III-a și a IV-a*, având în vedere următoarele aspecte:

- prezentarea succintă a unei metode utilizate în abordarea textelor lirice la limba și literatura română la clasele a III-a și a IV-a;
- exemplificarea unui mijloc de învățământ eficient pentru receptarea mesajelor textelor lirice la clasa a III-a;
- menționarea unei forme de organizare a colectivului de elevi în lecțiile în care se abordează textele lirice la clasa a IV-a.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

C. Metodica predării matematicii/matematicii și explorării mediului în învățământul primar (10 puncte)

Competența specifică *Evidențierea unor caracteristici simple specifice formelor geometrice plane și corpurilor geometrice identificate în diferite contexte* face parte din Programa școlară pentru clasa a II-a, *Matematică și explorarea mediului*, aprobată prin OMEN nr. 3418/2013.

a) Relevați valențele formative ale utilizării unei strategii adecvate de reglare a procesului de predare-învățare-evaluare în realizarea competenței specifice date. **5 puncte**

b) Redactați un obiectiv operațional (folosind un model de operaționalizare la alegere), corelat cu o sarcină de învățare și cu un item de evaluare, aplicabile în formarea/dezvoltarea competenței specifice date. **5 puncte**